בית הספר התיכון מקיף גילה, ירושלים

אלבום הנצחה לזכרו של

סמל נחום אלה ז״ל

נפל ב – כ״ז בחשוון תשנ״ט

16.11.98

נערך ע״י התלמידות:

שיר כהן

לינוי חקשור

והדס אברהם

בסיועה של:

שוהם רוזיליו

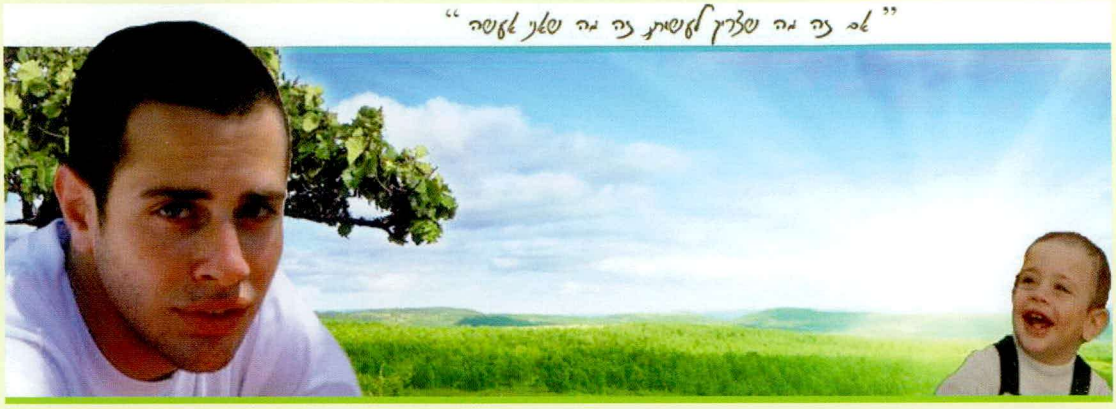

בן דליה ומשה. נולד ביום כ"ח בניסן תשל"ט (25.4.1979) בירושלים. אחיהם הבכור של דגנית, נועם ונעמה. נחום גדל והתחנך לאור ערכי אהבת הארץ ומורשתה שהנחילו לו הוריו: אביו, בן למשפחת קבלנים ידועה, שתרמה רבות לבניית הארץ ואמו - בת למשפחה חקלאית ממושב זכריה, העוסקת בעבודת האדמה ובטיפוח גידוליה. נחום ספג מהוריו את ההכרה בחשיבות המשפחה כערך עליון כמו גם את ערכי אהבת האדם והעזרה לזולת.

ראשית ילדותו עברה עליו במצפה רמון שבנגב, לשם הגיע בעקבות עבודתו של אביו במפעל השיש המשפחתי. נחום החל את לימודיו היסודיים בבית-הספר הממלכתי 'מצפה רמון' ונהנה מההווי המדברי שזימן לו חוויות וטיולים לרוב. בהיותו בכיתה ג' נמנה עם משלחת תלמידים שהעבירה את דגל 'הקרן הקיימת' למשמורת ממצפה רמון לירושלים. בדרך מקרה נמסר הדגל לבית הספר 'לוריא' בירושלים, שם עבר ללמוד לאחר כחודש ושם גם סיים את כיתה ו'. נחום בלט כילד פעיל וחברותי אשר מיקד אליו תשומת לב רבה. היה חבר בתנועת 'הצופים' והתמסר בנחישות לפעילות בשבט 'מודיעין'.

נחום המשיך את לימודיו בחטיבת-הביניים ובתיכון 'דנמרק' בירושלים וסיימם במגמת תכנון באמצעות מערכת מחשב. הוא בלט בקהילת בית-הספר בהיותו אהוב, נערץ וכריזמטי ובעל כושר מנהיגות ויוזמה. כבר בפגישת ההיכרות שנערכה עם מרכזת השכבה הצהיר: "אני רוצה שיידעו שכשאני אומר משהו - אני אומר רק את האמת, אני מבקש שיאמינו לי ותמיד!"

אחד ממוריו מעיד על תכונותיו: "ההשפעה שלו הייתה דרך החברות והדוגמה האישית; החבר'ה בכיתה ידעו שנחום איתם בכל עת. הם ידעו שניתן לסמוך עליו. אופיו החזק וחוסנו הגופני הקנו בסיס איתן לתמיכה. כך, מתוך עמדה זו, הוא השפיע על חבריו לכיתה."

נחום יפה התואר ובעל החיוך הכובש היווה שם נרדף לשמחה ולאהבה והיטיב למצות את הנאות החיים. הוא עמד במרכז הפעילות החברתית בבית-הספר ותרם ליצירת אווירה נעימה ומצב רוח טוב בהיותו אחראי על השמעת מוסיקה לריקודים בהפסקות. כחובב ספורט עסק בהחלקה על גלגיליות ובהחלקה על הקרח והתאמן בחדר כושר. את אהבת הארץ, שירש מהוריו, ביטא הלכה למעשה בהשתתפותו בטיולי טבע רגליים, בטיולי ג'יפים ובמסעות רכיבה על סוסים. נחום הקפיד להנחיל את ערכיו גם לאחרים והיה זה אך טבעי שהפך למדריך של"ח צעיר. הוא ליווה טיולים רבים של בית-הספר בשכבות הגיל השונות וגם בטיולים אלה קנה לו מעריצים ומעריצות חדשים. במסגרת תוכנית המחויבות האישית החל ללמוד צילום והשתתף בעריכת סרט על בית ספרו. בסוף כיתה י"ב, בזכות קסמו האישי, נבחר להנחות את טקס הסיום של שכבתו, מחזור כ"ז תשנ"ז, ועשה זאת בחן רב.

אישיותו הרבגונית באה לידי ביטוי בדבריו של מנהל בית-הספר, אשר הגדירו כפרדוקס: "תלמיד אחראי, בוגר בנפשו, בעל שיקול דעת של בוגר. ומאידך, תלמיד תוסס, שובב, המעורב במעשי קונדס."

נחום שאף לשרת בגולני והסביר זאת ברצונו "ליטול חלק באחריות שמוטלת על הצבא." בסוף חודש יולי 1997 גויס לצה"ל, כשהוא חדור מוטיבציה ומלא מרץ. שאיפתו נתמלאה והוא שובץ לפלוגת הקשר של חטיבת גולני. לאחר שעבר מסלול אימונים מפרך הוכשר כלוחם ונשלח לקורס חובשים. את עיקר שירותו עשה בלבנון כשהוא ממלא תפקידים מבצעיים. כמו באזרחות כך גם בצבא הילך קסם על סובביו ושימש כמודל לחיקוי בקרב חבריו לנשק. את כל המוטל עליו ביצע באחריות ובשלמות ונוכחותו בפלוגה הורגשה היטב. מיומנותו המקצועית כחובש והדוגמה האישית שהפגין נסכו בחבריו תחושת ביטחון ומפקדיו הועידו אותו לקורס קצינים ולהכשרתו לתפקיד פיקודי בחטיבה. לימים, הסביר מפקד היחידה את הנימוקים לכך: "נחום שאף לתרום ולהתנדב בכל דרכו בחטיבת גולני בכלל ובפלוגת הקשר בפרט... אנו, מפקדי הפלוגה, האמנו שיוכל לפקד על מסגרת צבאית כפי שחונך לעשות ולהוביל לכל מקום שיצטרך, מכיוון שהיה דוגמה ומופת בכל אשר עשה."

במהלך שירותו נתבקש נחום על ידי מפקדיו להצטרף כחובש לצוות ותיק מצוותו ולשמש כחלק מכוח שביצע משימות מבצעיות במוצב הבופור. נחום נענה לבקשה באומרו: **"אם זה מה שצריך לעשות זה מה שאני אעשה"**. מיד עם הגיעו לצוות יצר קשרים חמים וידידותיים עם החברים החדשים ובהמשך, עם הצטרפות צוותו לצוות הוותיק של הפלחי"ק, היה נחום הגורם המלכד והמחבר בין החיילים החדשים לוותיקים.

נחום ראה בצוות הפלחי"ק לא רק יחידה צבאית אשר עוברת מסלול מסוים יחדיו אלא משפחה בעלת גורל משותף. הוא פעל למען הגיבוש החברתי בארגנו מפגשים, טיולים ובילויים משותפים מחוץ למסגרת הצבאית. לקראת יציאת היחידה לתעסוקה מבצעית בלבנון יזם ארוחת-צהריים משותפת בירושלים לכל חברי הפלחי"ק, ארוחה שהפכה לאירוע הנעים והמרגש ביותר שחוו במשך שירותם הצבאי המשותף.

תקופה ארוכה התכוננו נחום וחבריו לקראת השירות במוצב הקדמי 'ריחן' אך ימים ספורים טרם עלייתם ללבנון שונתה משימת היחידה ומיקומה החדש נקבע במוצב 'תל קבעה', שנחשב למוצב 'פחות קרבי'. שינוי המשימה יצר אכזבה מסוימת בקרב חברי הצוות אולם רצה הגורל ועוד בטרם מלאו שבעה ימים לשהות היחידה במוצב, בעת שיצאו לבצע משימת תיאום ובדיקת כלים, עלה הכוח על מטען צד אשר הופעל בשלט רחוק והתפוצץ.

ביום כ"ז בחשוון תשנ"ט (16.11.1998), נפל נחום בקרב בלבנון והוא בן תשע-עשרה. עימו נפלו סמל רז פרומוביץ' וסמל יוסף בן מוחה. עוד ארבעה חיילים נפצעו. נחום הובא למנוחת עולמים בבית-העלמין הצבאי בהר הרצל בירושלים. הותיר אחריו הורים, שתי אחיות ואח. לאחר מותו הועלה לדרגת סמל.

במכתב הניחומים למשפחה השכולה כתב הרמטכ"ל דאז, רב-אלוף שאול מופז: "נחום שירת כלוחם וכחובש בפלוגת הקשר של חטיבת גולני שבפיקוד הצפון, ותואר על ידי מפקדיו כחייל למופת, שביצע את תפקידו בחריצות ובמסירות אין קץ, תוך שאיפה למצוינות."

סגן מפקד הפלוגה כתב למשפחה: "אדם כנחום הוא זה שעושה את הצבא שלנו כל כך מיוחד. המסירות, ההקרבה, האחריות והבגרות שגילית, ואתה רק בן 19."

העיתונות סיקרה בהרחבה את נסיבות האסון וכתבות רבות סיפרו על נחום והאירו את דמותו. משפחתו של נחום, בשיתוף עם בית-ספר 'דנמרק', הוציאו לאור חוברת לזכרו ובה תמונות, שירים ומכתבים של בני משפחה, חברים, הצוות החינוכי של בית הספר ומפקדים בצבא.

אביו של נחום כתב: "את הקווים לדמותך הנערצת, נחום, יצרת באופייך החזק, הנחוש והאוהב, מתוך מסירות, הקשבה, תמיכה, חיזוק ודאגה. כל זאת, נחום, אנו מקבלים בדרך רישומיהם ואמירותיהם של הסובבים אותך, בכל המעגלים, מילדותך ועד עכשיו."

החברים לצוות כתבו: "כואב לזכור אותך רק כאדם שעבר מן העולם, כי אתה חי בתוכנו, בתוך הווייתנו הצוותית והאישית. אנחנו עדיין זוכרים אותך חי, צוחק ותוסס, שר שירים מזרחיים ולוקח הכול בקלות. אבל בעצם לא לגמרי, כי כשנדרש מישהו שיקריב, שיהיה אחראי ושינהיג - פעמים רבות היית אתה העומד בראש כולם ולוקח קדימה."

הוריו של נחום הנציחו את זכרו בבית כנסת בירושלים והקימו אתר אינטרנט לזכרו: www.yadnahum.co.il.

(מתוך אתר "יזכור")

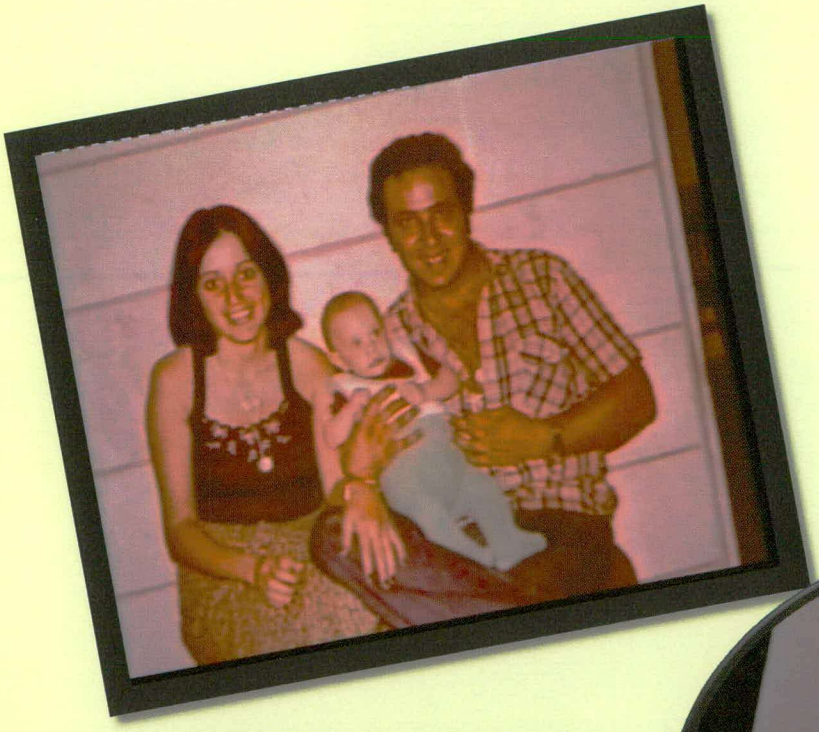

נחום נולד בירושלים
בתאריך 25.4.1979
להורים דליה ומשה.

עלם חמודות עם הפנים
היפות המקרינות רק
אושר ונועם.

"נער יפה תואר, עם חיוך שובה לב, מלא חיים. פנים שכולן שמחת חיים, עליזות, ובאור שבעיניים- זיק של שובבות. אותה שמחת נעורים שלך, מאותה עליזות ומאור פניך הטובות- נשאב את האמונה ואת הכוח"

(שרה אנג'ל, מנהלת בי"ס לוריא)

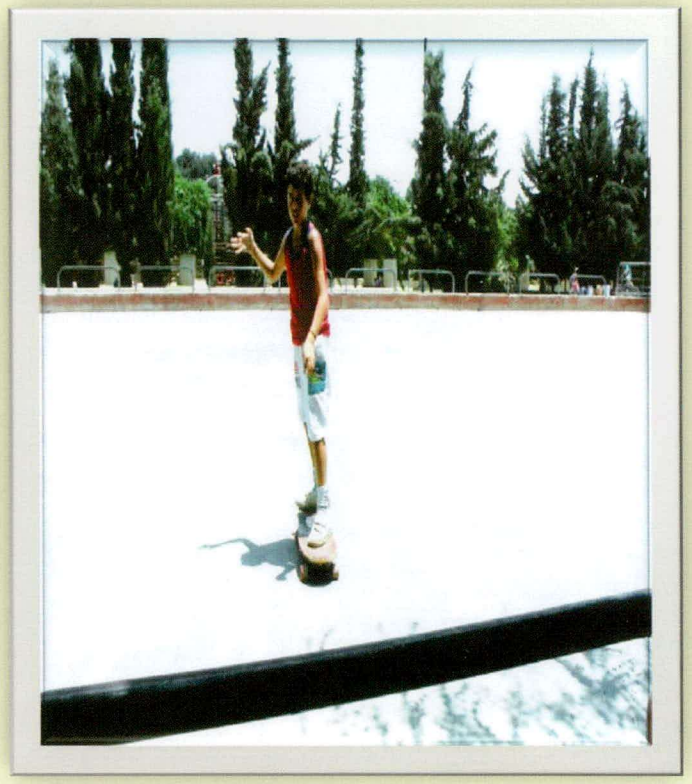

כחובב ספורט- עסק בהחלקה על גלגיליות, בהחלקה על הקרח והתאמן בחדר כושר

"אהבת א"י שאותה קיבל נחום ממשפחתו, ומנהיגותו הטבעית הביאו אותנו לבחור בו כמדריך של"ח"

(מדריכי של"ח)

בתמונות נראה נחום בתפקיד מדריך של"ח בבי"ס דנמרק

"שני ערכים מרכזיים הציב נחום בחייו, הערך הראשון הוא : ערך ההתנדבות- תחושת האחריות ונקיטת היוזמה אפיינה אותו לאורך כל שנות פעילותינו המשותפת. נכונות תמידות למלא כל משימה כך בחיי בית הספר וכך בחיי הצבא.
הערך השני הוא הכבוד לזולת, כבוד לאדם באשר הוא אדם, וצניעותו הכובשת של נחום."
(מדריכי של"ח , מנה ורענן)

אי אפשר שלא להזכיר את אהבת החיים
שאפיינה את דמותו של נחום

את אהבת הארץ, שירש
מהוריו, ביטא הלכה
למעשה בהשתתפותו
בטיולי טבע רגליים,
בטיולי ג'יפים ובמסעות
רכיבה על סוסים

נחום!
גיבור של העולם ילד עם חיוך של מלאכים

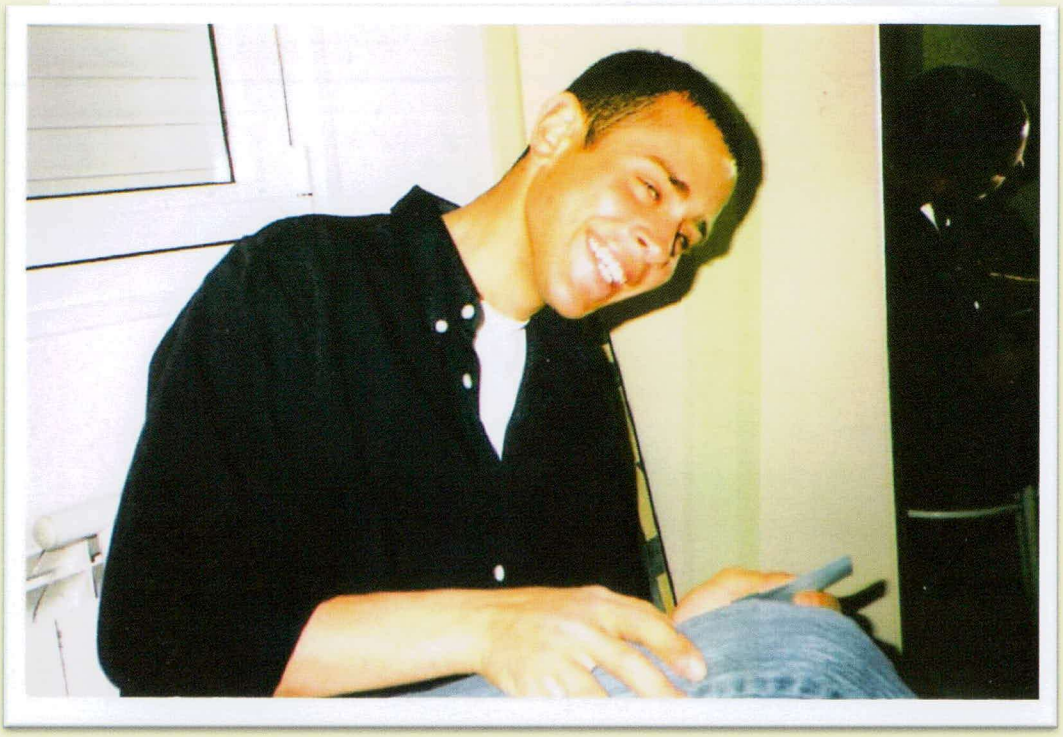

"נפלת מתוך אידיאל, לא
מתוך הבל הבלים. נפלת
מתוך אידיאל אשר בזכותו
יש חיים. בזכות אנשים כמוך
מתקיימים החיים אנשים
שהם גיבורים "

(אהרון דביר, מחנך)

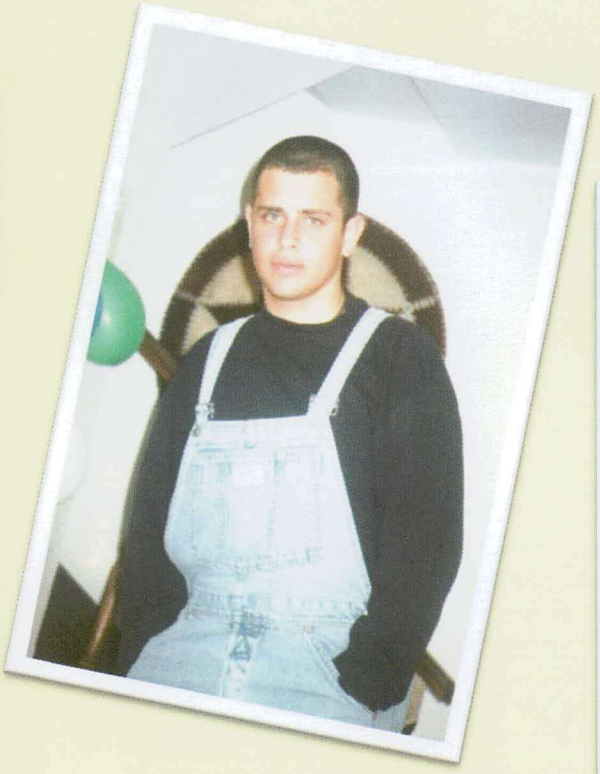

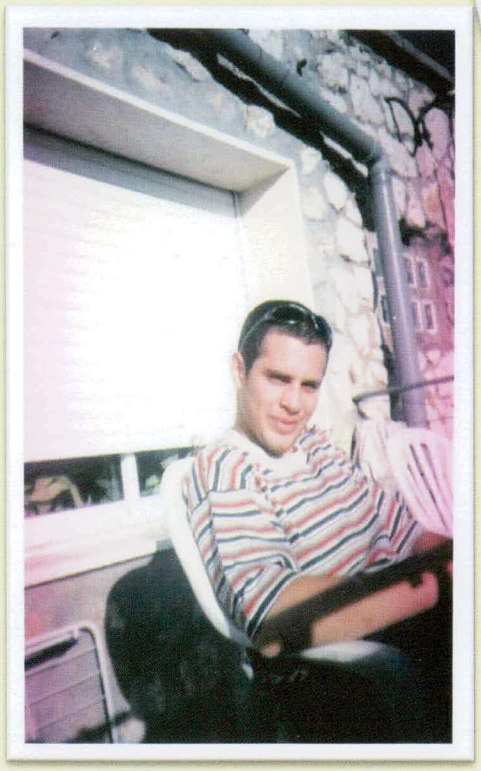

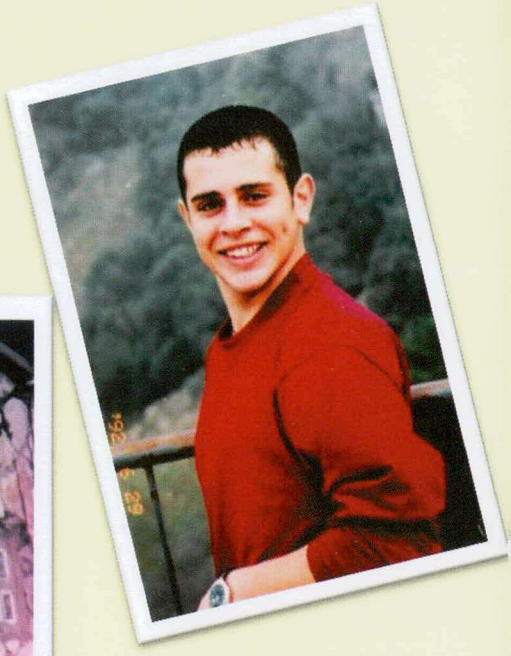

למשפחת גולני, שכל כך אהבת, אבד חייל מלא עוז. בשפת החבר'ה אומרים "מורעל", חדור נאמנות ואחריות שהיו לך לערך עליון.

(דגנית אלה, אחותו של נחום)

"אנחנו זוכרים את נחום בתור אדם חייכן,

שמח,

חייל טוב

וחובש מסור ומקצועי בעבודתו

שזה היה מדהים."

(חבריו לצוות- אלכס רויאלנסקי ויורם ירמון)

בהיותו בצבא, ביקש נחום מאמו לתפור את דגל גולני לפלוגה.

ביקש מאמו לתפור דגל עם שמות חבריו לפלוגה

"בכל שיחת טלפון הוא הרגיע ואמר, אל תדאגו יהיה בסדר"

אמרה אחותו של סמל נחום אלה ז"ל מירושלים

סמל נחום אלה ז"ל

לפני חצי שנה עבר סמל נחום אלה ז"ל תאונה קשה. אחד מחבריו נפגע קשה בתעסיות בלבנון. "הוא היה חובש ועל כן רץ אליו וניסה לעזור לו, אבל ללא הועיל", סיפר חברו צחי חיון. "לקח לו הרבה זמן להתגבר על זה".

שלשום התחפכו הוצדות וחברו הטוב של נחום, דורון ממן המשרת אף הוא כחר בש, רץ אליו וניסה להציל את חייו למרות שהוא עצמו נפגע קשה. גם במקרה זה העזרה לא הצליחה ונחום נהרג.

נחום אלה למד בבית הספר דנמרק בירושלים. אחר כך התגייס, לבקשתו, לגולני. חבריו מספרים כי היו לו שני חלומות, גולני ואופנוע, "אבל את החלום השני הוא כבר לא הצליח להגשים".

"בשנה וחצי האחרונים, מאז שהתגייס, אביו לא ישן בלילות", סיפר אחד מקרובי המשפחה, ואחותו דגנית הוסיפה "בכל שיחת טלפון הוא הרגיע ואמר, אל תדאגו הכל יהיה בסדר. הוא מאוד אהב את משפחת גולני ואת השירות. תמיד חייך חיוך מתוק ענ גומות חן. הוא היה מלה נרדפת לשמחת חיים. נחום כל כך אהב את הפלוגה שביקש מאמא שתתפור לו דגל ובו שמות של כל חבריו לפלוגה. עכשיו חלק מאלה שרשומינ שם כבר לא בין החיים".

"נחום בלט בתרומתו בכושר המנהיגות וברצון הרב לעזור לחברים", מספר מפקדו בשיחה האחרונה איתו, סיכם המ"פ כי נחום ייצא לקורס קצינים וכשיחזור יפקד על צוות בפלוגה.

גדעון שמרלינ

המלאך של גולני

למעלה בשמים, בין מלאכים,
ישנו מלאך לבן השומר על חיל רגלים.
והוא מדליק הלילה את כל המאורות,
כדי שאיש גולני יוכל דרכו לראות.

המלאך של גולני שומר עלינו משמים,
המלאך של גולני הלך איתנו באש ובמים.
למרות שהוא למעלה בשחקים שם מרחף,
אנחנו מרגישים אותו קרוב לתוך הלב.

למעלה בשמים, בין עננים,
ישנו מלאך הדואג לענייניים.
והוא שומר היטב על כל הסיירים,
והוא שמסלק מפניך מכשולים.

למעלה ברקיע, בין כוכבים,
תוכלו לראות כוכב נוצץ מאחרים.
ובגולני אז כולנו מרגישים:
טוב שיש שם למעלה מלאך של חיל רגלים.

מאמינים בך, מלאך של גולני, שמור משמיים
על הילדים ששומרים עלינו כאן באדמה.

אוהבת וזוכרת

הדס (בת הדודה של נחום)

מסיבה שנחום ארגן לשם גיבוש הפלוגה שבוע לפני
העלייה למוצב תל- קבעה שבגזרה המזרחית בלבנון

רציתי לקטוף לי פרח קטן

אך אמא אמרה "אסור הוא מוגן"

ובכל העולם יש חוקים שאומרים-

שאסור לקטוף פרחים מוגנים.

אז אולי, אני סתם ילדה קטנה,

שלא יודעת, ולא מבינה.

אבל לא ברור לי למה

פרחים אסור,

וחיילים מותר!

תמונות שצולמו ע״י נחום בכניסה למוצב תל- קבעה

עוד בטרם מילאה היחידה שבוע ימים במוצב תל- קבעה בגזרה המזרחית בלבנון, יצא הצוות לבצע משימת תיאום ובדיקת כלים. עלה הכוח על מטען צד אשר הופעל מרחוק ע"י החיזבאללה.

בהתפוצצות המטען נהרג נחום יחד עם חבריו הקרובים- יוסי בן מוחא ורז פרומוביץ', ויתר חבריו למשימה נפצעו.

מעריב

"פאשלה גדולה: המטען הונח 30 מטר מהמוצב"

3 חיילי גולני נהרגו ממטען חבלה בלבנון

ארבעה נפצעו ■ 3 חיילים יצאו למיטשו"ר מוצב תל קבעה, 200 מטרים מגדר המערכת ליד מגרה, ואנשי החיזבאללה הפעילו את המטען ■ קצין בכיר: "ניתן היה למנוע את האירוע; השטח נמצא תחת תצפיות" ■ פיקוד צפון מקים חוקר ■ אבי אשכנזי ויואב לימור, עמ' 2-4

מטען בפתח המוצב

"היתה כאן פ

המטען התפוצץ ליד המוצב - 3 חיילים נהרגו; 4 נפצעו

פלוגת חקשר של גולני איבדה בשנתיים האחרונות 11 מלוחמיה ■ 18 חיילים נהרגו בלבנון מאז תחילת השנה

מאת אבי אשכנזי ויואב לימור

שלושה חיילי צוות מתפרבת גולני נהרגו אתמול בהרים לבנון. ממל"ח פרומביר"ן מנו יבנה, ממ"ג נתנם אדר מירדשלים ומפל"ג יוסי בן פרחה מחיפה. ארבעה חיילים נוספים נפצעו - שניים באורח קשה ושניים באורח קל עד בינוני.

מאז תחילת השנה נהרגו בלבנון 18 חיילי צה"ל.

מחבלי החיזבאללה הצליחו להחדיר מטען ספוג מאות לבנים אל קבעה, המרוקם מאות מטרים מגדר הגבול הבינלאומי, ממרחק לא רב מבנה ומרגלות. כעת שהחיילים יצאו מחפורתם, הופעל המטען 30 מטר מגדר המוצב. פלוגתה הפיצוץ נפגעו כל החיילים.

השעה היתה 12:30 בצהריים. חיילי פלוגת הקשר של הטיבת גולני, הנמצאים רק שבוע ימים בלבנון, עמדו לצאת לכבוע מטוזה איפוס. הם היו לבושים בשכמ"צים וקסדות, ועליהם נרתיקי הכפיות בלבנון, הם נעו ברוחה, כיסחו של כ-100 מטרים מחייל לחייל.

החיילים יצאו בעמדת הש.ג. והלכו מטוז לגדר, עד שהגיעו לחל"ק האחורי של המוצב בין שני עמדות השמירה. כשהגיעו עמה חזי תית למטען הכלימטוי, הפעילו המחבלים את המטען באמצעות שלט.

הפגיעה היתה קטלנית. כל חיילי הכוח נפגעו. צוותי רפואה מכל הגזרה הגיעו ובוצעו פעולות החייאה בפצועים, מותו של אחד החיי לים, נתום אלה, נקבע במקום. שני הפצועים קשה - יוסי בן פרחה - הוחש לבית החולים הצבאי, והשני - מ"מ פרומביר"ן - הועבר לבית חו לים הרבה"ם בחיפה. בשעה הזאת מתו השניים מפצעיהם.

במוצב הל קבעה נהרגו אשתקד שני חיילים מידי פצצת מרגמה, בעת אירוע שבו הצליחו המחבלים להגיע לגדר הגבול ולהפעיל במקום מטעני חבלה ולרוחה סילו נ.מ. לעבר שיירה של צה"ל.

פלוגת הקשר של הטיבת גולני איבדה בשנתיים האחרונות 11 לוחמים בפעילות בצפון. שישה נהרגו באסון המסוקים: אלון בראן, איתמר שי, יוני עמדי, שלומי מחוזאר, גיל שרעבי ואביחי גידרון. שניים - יוחם עובד ואדר ברק - נהרגו במהלך תקרית במוצב ריחן. שבו הפעילו המחבלים מטען צד על נגמ"ש של צה"ל.

מחבר יעקב גלעדי מטוחי ראש הממשלה נתניהו אמר אתמול, כי ישראל מבשיבה לפעול כדי להוציא את צה"ל מלבנון. ניסוג, הוא אמר, ללא תנאים מוקדמים וגם ללא הסכם שלום מרגע שצבא לבנון יתפרס עד לגבול ויסגע פעולות פרוט של החזבאללה.

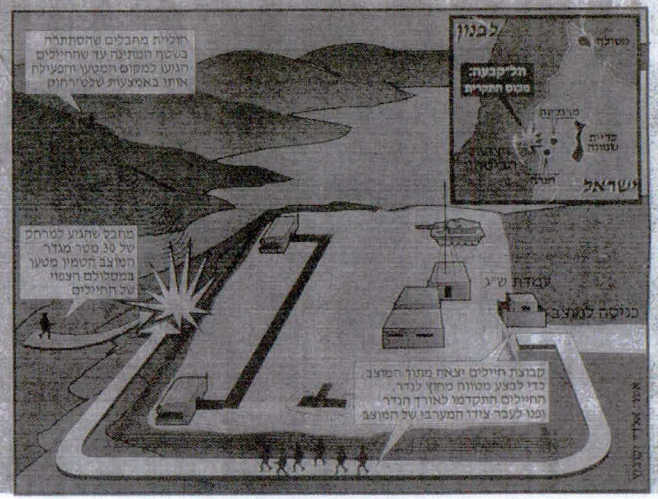

מטען בפתח המוצב

אשלה גדולה

קצין בכיר בצה"ל: "דברים נפלו כאן בין הכיסאות. חבל שהיינו צריכים לשלם מחיר כה יקר כדי לגלות את הפירצו
בצה"ל יחקרו כיצד הצליחו המחבלים לבצע פיגוע מתחת לאפם של חיילים במוצב השוכן ממש על גדר הגבול ע

מאת יואב לימור ואבי אשכנזי

"היתה כאן אשלה גדולה. לא יתכן שהמחבלים יצליחו לחבר סרן מטען 30 מטר ממוצב של צה"ל, בשעה שנמצא כל הזמן תחת תצפיות", כך אמר אתמול לימור"ן קצין בכיר במיקור הצפון.

הקצין הבכיר, הפעורה הכסל בפרטי האירוע בו נתרגו אתמול שלושת חיילי גולני, אמר כי עליהי כל הסיסנים בשפה ניתן היה לבצע את האירוע הקשה. "המטען התפוצץ קרוב מאוד לבוצב, בסר מה פתוח לעברי הנמצא כל הזמן תחת תצפיות ומעקבים באמצעים שונים", הבהיר הקצין. "לא מדובר כאן במקום מוסחר או בשטח בעייתי, אלא בנקודה אופטימלית מבחינתנו שבה, לאמיתו, הסבירות ויתה אפסית שנינצל". בצה"ל הבינו וזנוע מן האירוע ומבוכה רבה, הוה משום שהחיזבאללה הצליח לבצע פיגוע מתחת לאפם של חיילים במוצב השוכן ממש על גדר הגבול עם ישראל.

■ "ניצלו את הערפל"

קצינים בצה"ל ציינו, כי מדובר בפעולה איכותית של החיזבאללה שהצליחו להטמין את המטען ממש על גדר המוצב, במקום הנשקף על ידי שתי עמדות שמירה של צה"ל. באיזור מפעיל צה"ל גם שני צוותי לשר אשר היו אמורים לזהות את תנועת המחבלים. תנאי הראות בימים האחרונים היו יחסית טובים, למעט שעה אחת, של ערפל שהיתה בלילה שבין ראשון לשני, או על פי הערכה, ניצלו המחבלים את הערפל כדי להחדיר את המטען לקרקע.

בוטא התצפיות על האיזור בו הופעל המטען ייבדק בתחקירים בשיקור הצפון, למרות שמוצב תל קבעה נמצא בארחיות עיבוה לבי עון, הרי שתצפיות מופעלות עליהי עוצבה הגליל. "אין ספק שדבר רים נפלו כאן בין הכיסאות", אומר קצין בכיר בצה"ל. "מישהו פישל, ואנחנו שהיינו צריכים לשלם מחיר בליבך יקר כדי לגלות את הפירצה הזו, שנוצרה עד תום עליהי החיזבאללה".

בפיקוד הצפון מעריכים כי המחבלים שהסמינו את מטען המחבלה לא הסתייעו בשיתוף פעולה עם הקסמים באיזור אלא פעלו לבדם. "בהחה הוא להיזבאללה יש יכולת מבצעית מוכנה, ונראה כי הוה כאן מחבל עם כיסים שחול עד למוצב והניח את המטען מתחת לאפ שלנו", אמר הקצין. הוא העריך כי להיזבאללה לא היה מידע על יציאת הכוח לסיורות, וכי אנשי הארגון ציפו לחיזאת חיילים ממנו ואז הפעילו את המטען באמצעות שלט רחוק.

בצה"ל ציינו אתמול כי שעה לפני תגרעת חיילי הכוח, הלף באותו מקום מנע מרכבה של צה"ל, אשר אמור היה לזהות מטען שכזה.

מוכוות למה שהיה כאן קודם. על גבול הלבנון, לאחר שפוגו הפצועים והחללים

מטען צד בלבנון

חקירת הפיגוע הוצאה מידי פיקוד הצפון

מונתה ועדת חקירה מטכ"לית • אתמול הסתמן: חיילים נשלחו למוצב כשמיומנות הירי שלהם לא מספקת וצעדו בצפיפות בניגוד להוראות • תיאום לקוי בין התצפיתנים למוצב בגלל פיצול כוחות, שהומלץ לשנותו בעבר • מופז: לא נטייח

מאת **אלכס פישמן, איתן גליקמן ועמיר רפפורט**

פיגוע החיזבאללה ליד מוצב צה"ל בדרום־לבנון שלשום, שבו נהרגו שלושה חיילי „גולני" ונפצעו ארבעה – ייחקר על־ידי ועדת חקירה מטכ"לית, ולא על־ידי פיקוד הצפון, כפי שהיה נהוג במקרים דומים בעבר. לתפקיד ראש ועדת החקירה מונה תא"ל ישראל זיו, לשעבר מפקד חטיבת הצנחנים ומפקד אוגדה.

הרמטכ"ל שאול מופז, שדיווח אתמול על החקירה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, הבטיח: „נחשוף הכל, לא נטייח". לדבריו, העובדה שמחבלי חיזבאללה הצליחו להטמין את מטען הצד בקרבת המוצב חמורה, והוא מצפה שהמסקנות יוגשו בתוך שבועיים.

אתמול כבר החלו להסתמן ממצאים ראשונים, הטעונים בריקה נוספת:

● **מיומנות** – בשיחה שקיים הרמטכ"ל עם יוני בן־יוסף, אחד הפצועים בביה"ח בצפת, התברר לו כי חלק מחיילי „גולני" שנפגעו בפיגוע הגיעו למוצב כשאינם מיומנים בירי ברובים שקיבלו. אם היה עליהם להגן על עצמם במסגרת התקפה, לא מן הנמנע שהיו נכשלים בהפעלת הנשק. „כמה זמן אתה במוצב?", שאל מופז. בן־יוסף: „שבוע ימים. הגעתי ישר מקורס מ"כים". מופז: „ירית בנשק שלך?" בן־יוסף: „לא יריתי. חתמתי על הרובה יום לפני שעליתי ללבנון".

● **תיאום** – בכירים בפיקוד הצפון מסבירים כי החיילים במוצב תל־קבעה היו שייכים לאוגדה אחת, ואילו אבטחת המוצב והתצפיות בוצעו על־ידי חיילים מאוגדה אחרת. להערכתם, התיאום בין שתי הקבוצות לא פעל בשורה ומצביע על בעיה ארגונית של פיצול בפיקוד על גזרת לבנון. לדברי אותם מקורות, איחוד שתי האוגדות מתגלגל בצה"ל כבר שנים, ואף הופיע במסקנות של ועדות שונות, אולם דבר לא נעשה.

● **התצפית** – המטען הונח בלילה שבין יום ראשון לשני על־ידי מחבל אחד או שניים, בחסות חשיכה וערפל סמיך. חיילי התצפית טענו כי הערפל מנע מהם להבחין במתרחש.

● **נהלים** – בצילומים שהפיץ החיזבאללה נראים החיילים צועדים בצפיפות רבה מדי, בניגוד להנחיה לשמור על מרווחים גדולים.

● **המשיחה** – חיילי „גולני" שהגיעו למוצב רק בשבוע שעבר, היו בדרכם לבטיחה. ייתכן שהחיזבאללה ציפה כי יצאו לבטיחה משם ורק הגיעו לאיזור. זו הפעם השנייה בחודשים האחרונים שארגון פוגע בחיילים בדרך לבטיחה. מופז: "החלטה על הבטיחה התקבלה על־ידי אחד הקצינים במוצב. הוא זה שהחליט שצריך לעשות לחיילים בטיחה עם הנשקים. אנחנו בודקים האם הזמן והמקום לבצע את הסבר הזה היו נכונים".

● **המשמן** – הופעל בנראה באמצעות שלט רחוק. הסתברים חיילי „גולני" לא הופעלו כשעבר לידו מנגנון. המחבלים מתנתקים ונמלטים. החשודים לפגיעה הם לבנון.

אלוף פיקוד הצפון, גבי אשכנזי, אמר אתמול: „מצב כזה לא לקח בחיילים הפעילים מדי ביום בלבנון ולא ראיתי לנכון לבצע הדרכה יתרה על הנושא".

רקע / אלכס פישמן

הבעת אי־אמון

להחלטת הרמטכ"ל לבנות ועדה מבצעית לחקירת יסוד פיגוע בלבנון ייתכנו שני פירושים, שניהם אינם מחמיאים לפיקוד הצפון.

הסבר אחד: הרמטכ"ל מבקיע על בעיה מהלית בפיקוד הצפון, וממנה ועדה חיצונית כדי לבחון את הנפקדות בפיקוד.

הסבר שני: הרמטכ"ל מבקיע על כך, שיש אפשרות שפיקוד הצפון מתקשה, או אינו מסוגל, לבצע את החקירה בעצמו. הבעת אי־אמון כזאת בסלה הפיקוד לבצע חקירות כראוי.

ועדות חקירה מטכ"לית יוקמו אחר־כך. אבל הפעם הוחלט הוחלט מראש מלמעלה. אתמול קבע מופז כי שום דבר לא יסתיר מאלה ולפיכך מהלכים. הכוונה ברורה: כל חקירה עם נפגעים ובנים מלבנון תבוצע באחריות הרמטכ"ל.

לפיכך של הקמת ועדה מבצעית בלבנון ונשיאתה לחקירת יסודות על בסיסם של ממצאים מהם הוחלט בחקירה הקרבים הנפגעים מאחר, אי ביטול חקירות מהם מבוצע על־ידי בנים אחרים. יש לקבוע מדוע בנים אחרים לא בקשרת בעלת מהם מאחר אם מאחר. מהקרבים הם מבצעים הבטחת מבצע אחרת. זו הפעם הראשונה לכן אי הקמת ועדה מבצעית בגלל הבטחת מבצע אחרת. בחלוקת הנפגעים של הרמטכ"ל.

אפשר למנוע את הפיגוע הבודד"

מיטות ציד חולים נמב"ם בחיפה. מחישים לחדר הניתוח את אחד מפצועי עלוי בחקירת הרמים הקשה בלבנון, השבוע

צילומים: רוני קסטנו ואלכס רוזקובסקי

"יש לנו עסק עם סדאם, מנהיג של מדינה גדולה מאוד שהוכיח לכל העולם שהוא מפתח נשק השמדה המוני כחחלטה אסטרטגית. הוא עשה בו שימוש חלקי במלחמה עם האיראנים. הוא ירה טילים על ישראל ב1991. ונאה תום המלחמה הוא גורם לעמו הכורדים של עשרות מיליארדי דולרים כתוצאה מאי נכונותו לצי את מהשרוף הזה של נשק השמדה המוני. העניין הוא בזה שהוא רוצה לשמר את היכולת האסטרטגית שלו, יחד עם בישול מחיר ככל האפשר של הסקנעיית המושלות על ארצו. לשם כך הוא נר מקנגוני שקר, הסתרה והונאה.

"בשנתיים האחרונות הוא העריך שהמערכת הבינלאומית נר מה לקבל פתרון, שתפור יותר למידותיו מאשר למידות האמריקנ ניות. הוא העריך שארצות הברית לא יכולה לגיים תמיכה בינלאומית למהלך צבאי נוסף 1991. הוא העריך שמדינות ערב נוטות פחות להעטרף לקואליציה ושכמה מדינות מרכזיות, כמו רוסיה, צרפת וסין, יעזרו לו להשיג את המטרות. אולי הוא גם הע ריך שבעיות הפנים בארצות הברית יחלישו את הנכונות והנחר שות האמריקנית ללכת עד הסוף.

"עריך לזכור שבתחום הנשק האסטרטגי, יש לו עדיין יכולות. חלקן בתחום התשתית, המומחים, התוכניות והידע ובלקן בנשק שהוא מפתח".

אין לך ספק שסדאם מפתח יכולות בתחום הנשק הכולל ריקנ נבנעיילו?

"אין לי ספק, וגם מעברות האו"ם הוכיחו זאת באחרונה, כאשר מצאו שרידים של גז עצבים ויאקס במחסנים שלו".

יוה אומר שגם החזית הפקחים לעיראק בעת, אינה עיכבה לפוריקה מנשק בזה.

"אמת. אני יכול לומר יותר מזה. בשלושה החודשים שבהם הפקחים לא עבדו כל כך בעיראק, אנשיו של סדאם חוסיין, להע רמת, לא יכבו בשקט וניסו להעביר את ההסתרה. שנית, אני אר שית לא מאמין בכוונתו של סדאם לשתף פעולה עם בערכת הפיקוח. אני חושב שהחלטתו לחדש את שיתוף הפעולה בדקה האחרונה נבעה מהבנתו שהאמריקנים מסוגלים, נחושים ועומדים להגחית עליו מכה בעוצמה שלא ציפה לה.

"מה ימנע את הפרק הבא של המשבר הזה? רק שתי אפשרויות: או שסדאם חוסיין יחשוף את כל מה שיש לו, או שלא יחזיק יותר בשלטון".

מה לדעתך סביר יותר שיקרה קודם?

"לא סביר בכלל שהוא יחשוף את כל מה שיש לו, כי הוא היה עריך לעשות זאת לפני שבע שנים. הסתלקות מן השלטון יכולה להיות תוצאה של תהליך ביולוגי או של משבר נוסף שיקרה".

אתה מאמין שתקיפה מן האוויר יכולה לחסל את סדאם?

"לא. זה בוודאי לא אפשרי בשהוא מצפה להתקפה כזו וכל הוצ את סקחים מספקת לו התרעה. אני לא בטוח שאפשר להגיע לבונקר שלו ולא בטוח שהוא יימצא במונקר. יש לו הרבה מקומות מסתור".

היכן תהיה ישראל במשבר הבא?

"עריך להבין שאם המטרה של סדאם היא לשמר את היכולת הבלתי־קונבנציונלית שלו ולהסתיר אותה – אילו היה משגר מיל קונבנציונלי אחד על תל־אביב, הוא היה ממוקם את כל מגדל הקלפים שלו. הירי הזה מבחינתו היה הפסד של כל הישג אפשרי שיכול היה להשיג בדרך אחרת. לכן, הוא עלול לעשות זאת רק אם ירגיש שהוא נמצא ברגעיו האחרונים בשלים אי בעולם הזה. בתרחיש התקפה קונבנציונלית על עיראק, התרחיש הזה נראה לי רחוק ופחות סביר".

אבל ביוון שיש אפשרות קלושה בזו, פוזיש חיבר, שישרי אל היא באופן אוטומטי גם חלק מהמשבר הבא?

"בוודאי. אבל התבדל בין המשבר שהסתיים כעת לבין המשבר של פברואר השנה הוא ברמת המוכנות של הציבור הישראלי וברמת ההסברה. אני חושב שלא ראינו שהציבור הפעם מונהה לביון של מאניקה. הוא כיבל המבריס וגם התקשורת קיבלה הדרי־כים ולא נזקקה לשכור את שירותיהם של פרשנים־לרגע מן התחום האורחי. אני מתכוון לכל ה'מומחים' בדימוס שהכניסו את הציבור לפאניקה.

"בנוסף, חשוב להדגיש שהמשבר הפעם לא הפתיע אותנו. כבר בחודשים יוניי־יולי הבנו שהמשבר הזה הולך להתרחש וחחל מה מישה כאוגוסט, אף אחד לא יכול היה להיות מופתע מכך שפרץ באוקטובר־נובמבר. בדערכות הצודיעין שלנו לדרג מדיני ולוצ ת חוץ וביטחון, הערכנו שארוע מסברי בזה סביר מאוד וניתנו את כל האפשרויות, שבהן ישראל עלולה להימצא".

באותה בברות אתה יכול להעריך מי המשבר הבא עוד לפנינו?

"לדעתי, מערכת הפיקוח של האו"ם, בתנחיית בוועצת הביטחון והאמריקנים, צריכה לבדוק את רציעות כוונותיו של סדאם כמה לך השבועות הקרובים, כדי לוודא שהוא באמת מתכוון לשתף פעולה באורח מלא. צויתי הפקחים ידרשו כעת לראות ולגעת בדברים שלא הורשו עד כה, ובדרך זו יבינו אם הוא רציני אי לא. המנהיגות האמריקנית אומרת שרמת הסבלנות שלה למשחקי סדאם הולכת וגמרת. בשבועות הקרובים יבחנו את עיראק. אם תקבל ציון 'עובר', הפקחים ימשיכו בעבודתם. אם לא – תור מס־פר שבועות או חודשים נמצא עצמנו במשבר חדש".

האם יש בעיראק גורמי אופוזיציה סגנמית, שיכולים מגמי בות מסויימות לחולל המפכה?

"אני לא רו..? בעיראק של היום גורם שמסוגל לעשות את זה. הפתרון לעיראק בשנה הקרובה לא יבוא מגורם אופוזיציה".

איראן: "אין ספק שאנחנו מטרה"

נעבור לאיראן. האם סיתרה הטילים שם נמשך ללא הפרעה?

"אנחנו מדברים היום הרבה על עיראק, בבעיה מיידית. אבל בראיה של מספר שנים קדימה, איראן היא בעיה אסטרטגית מס־דרגה ראשונה לישראל, ולא רק לישראל, אם תעליה למכש את תוכניותיה לייצור נשק השמדה המונית.

"אני רוצה לומר שאם נסתפק בריווח על מה שקורה באיראן, אז בתוך חמש עד עשר שנים נמצא מדינה עם טילים לטווח של 1,500 ק"מ 2,000 ומעלה עם ראשי נפץ קונבנציונליים, כימיים וביולוגי יים, ואם נזכה די זמן, יהיה גם נשק גרעיני – אם לא יימצא גורם בעולם שיפעל בצורה כזו או אחרת לעצירת המירוץ האטומי".

"אני ממליץ לקרוא את נאומו של שר ההגנה האיראני, עלי שמחאני, לרגל הצגת הטיל 'שיהאב־3' בבצעד בטהרן. הוא אמר שאיראן מתכננת להשיג כלי נשק בהמשג הזה. הוא ריבר על טוו חים ארוכים יותר ואמר שאיראן תעמיר את יכולת האסטרטגית שלה לרשות העולם האיסלאמי. וכשהוא דיבר, הוא התייחס לי־שראל כאל האויב ולא אל שכנות־ית של איראן.

"אם הטיל האיראני יגיע לטווח של 2,000 ק"מ, הייתי ממליץ לכמה מדינות לקחת מחוגה ולראות אם הן נמצאות בתחום. אני גם ממליץ לא להתלהב יותר מדי מתאמי ולראות בו בשורה גדו לה. פיתוח הנשק האסטרטני יקדים את סיגוי המשטר והצירוף שר משטר קיצוני, הנשלט עליידי האייטולות, עם נשק בלתי־קונ נבנציונלי הוא התרחיש הגרוע ביותר שאני יכול להעלות על הד עת ברמה האזורית ואפילו בעבר לזה.

"משום כך, זהו עניין של ארצות הברית, מועצת הביטחון, אר רופה וכמובן ישראל. צריך לטכם עצה ברמה הבינלאומית, איך מתמודדים עם האיום הזה".

אתה בטוח שאם איראן תשיג את היכולות הללו, ישראל אכן תהיה המטרה?

"לי אין ספקות שאנחנו מטרה לאיראנים. איני יכול לומר לך באיתה נשימה שהם מתכוונים להשתמש בנשק הזה כאשר יהיה מוכן. בנשק אסטרטני אפשר לעשות שימוש גם בלי ללחיץ על ההדק. אבל בסוג כזה של משטר קיצוני, המרחק בין החזקת נשק אסטרטני לבין לחיצה על ההדק הוא יותר קצר מאשר במדינה מערבית".

מטען בפתח המוצב

שבוע בלבנון

מפקד המחלקה שנפגעה: "למרות הכאב, נחזור ללבנון ונמשיך במשימה"

"אין מקום לפשרות". סגן־משנה אבי עייש צילום מהטלוויזיה

"זה כמו לאבד את הילדים שלך", אמר סגן־משנה אבי עייש, שאיבד 3 מחייליו

מאת יואב לימור

"למרות הכאב וההרגשה הקי שה, אין מקום לפשרות. אנחנו נמשוך קדימה, נחזור ללבנון ונבי צע את המשימה שלנו בצורה הכי טובה שאפשר", כך אומר ל"מעריב" סגן־משנה אבי עייש, ממפקד המחלקה שאיבד שלושה 3 מחייליו בתקרית בדרום לבנון.

עייש, בן 21 מנתניה, משמש כמפקד המחלקה מזה חודשים אח' דים. לפני שנה וחצי הוא איבד שי שה מבני הצוות שלו בפלוגת הקי שר של גולני, שנהרגו באסון המסוקים. "עם כל הצער על החב' רים, זה הרבה יותר קשה לעכל את זה כשמדובר בחיילים שלך", הוא אומר. "כשאתה מפקד מחלקה, הה' רגשה היא כמו לאבד את הילדים שלך, שאתה רואג שהם יאכלו, יש' נו ויתאמנו".

עייש אומר, כי למרות ששוחח עם חייליו על האפשרות שמישהו מהם ייפגע במהלך הפעילות בלב' נון, ההרגשה במחלקה קשה מאוד.

"מדובר בחבר'ה שאיבדו ביום אחד הרבה מאוד, את החברים הכי טו' בים שלהם. לא סתם אומרים שכ' גולני החברים הופכים להיות 'אחי'. זה באמת נכון, וההרגשה היא כמו לאבד בבת־אחת שלושה מהאחים שלך. זה בכלל לא פשוט".

אתמול והיום מבקר עייש את משפחות שלושת חייליו שנהרגו בתקרית, ובימים הקרובים הוא ישוב עם המחלקה לפעילות בדרום לבנון, לא לפני שיבקר את חייליו הפצועים, להם הוא שולח איחולי החלמה.

"אין אצלנו מקום לפשרות או לכל מיני דיבורים על להישבר", הוא אומר. "אנחנו מקבלים יום־יו' מיים להתאבל על החברים ולבכות, ואז אוספים את הסברים וממשיכים קדימה. יש לנו עבודה, ואנחנו צרי' כים לעשות אותה על הצד הטוב ביותר".

צעד יוצא דופן: הרמטכ"ל מינה ועדת חקירה לבדיקת התקרית

מאת יואב לימור

הרמטכ"ל, רב־אלוף שאול מופז, מינה אתמול – בצעד יוצא דופן – ועדת חקירה מטה"לית לבדיקת האירוע במוצב הליכ' עה, בו נהרגו שלושה חיילי גולני וארבעה נפצעו.

בראש ועדת החקירה המטכ"לית יעמוד תת־אלוף ישראל זיו, לשעבר מפקד חטיבת הצנחנים. זיו, המכהן כמפקד עוצבת בדרום, צפוי להתמנות בשנה הבאה לקצין צנחנים וחי"ר ראשי בצה"ל. ומתפקידו יהיה לבדוק את מכלול האירועים סביב התקרית, לרי' בות תיפקוד היחידות, החיילים והמפקדים בפיקוד הצפון.

גורמים בכירים בצה"ל אמרו אתמול, כי הקמת ועדת חקירה היא צעד חריג, אולם, לדבריהם, לא היה מנוס מכך משום שמדו' בר באירוע חריג. "נשאלות כאן הרבה מאוד שאלות קשות, שיש להן השלכה הרבה מעבר לפיקוד הצפון", אמרו הגורמים.

"השאלה המרכזית היא, כמובן, איך הצליחו המחבלים להגיע עד 30 מטר מהמוצב, להטמין ממטן ולטמת מבלי שהתגלו, אולם לצידה עלינו לבדוק סוגיות נוספות".

ועדת החקירה – שתפעל בנפרד מהתחקירים הנערכים בפיקוד הצפון – תבדוק את מערך התצפיות בגבול הצפון ואת מכלול האמצעים המיוחדים המופעלים לגילוי ואיתור מחבלים, לרבות חלוקת התצפיות והאמצעים בין עוצבת הגליל לעוצבת לבנון.

איזור מוצב תל־קבעה נצפה ממספר כיוונים, מתוך המוצב וכ' חוצה לו, ובאיזור מופעלים אמצעים נוספים שאמורים למנוע מצבים מסוג זה. "עצם העובדה שהמערכת כשלה מחייבת בדיקה", אמרו הגורמים.

גם אלוף פיקוד הצפון, גבי אשכנזי, התייחס לחקירה. במהלך ביקור אצל פצועי התקרית בבית־החולים רמב"ם בחיפה, אמר כי האירוע ייחקר עד תום. "העובדה הפשוטה היא שהמחבלים הגליי' חו לפגוע בחיילינו. אנו בודקים את האירוע, ונעשה כל מאמץ למנוע אירועים כאלה. יש לציין שלפעמים יהיו הצלחות עם אבר השני", אמר. "יש מאות ניסיונות בשנה ועם רובם אנו מתמודדים בהצלחה, ולפעמים גם הצד השני מצליח. זו לחימה יום־יומית עיקשת, בה יוצאים החיילים לילה־לילה לסכל פעילות מחסול הזה, ונבדוק איך להגיע להצלחה יותר טובה".

"כולם עולים לקו ורוצים להיתקל ומנסים לחשוב רק על הטוב". צוות פלוגת הקשר שאיבד השבוע שלושה מלוחמיו. במרכז - סג"מ אבי עייש, המפקד

צילומים: הרצל שפירא

"לא היה לי רגע יותר קשה בחיים מאשר לראות את החיילים שלי, הילדים שלי, שרועים ככה על האדמה"

אומר סג"מ אבי עייש, קצין בפלוגת הקשר של גולני, שאיבדה השבוע שלושה מלוחמיה. בפלוגה מדברים על החובה לחזור ללבנון, בין השאר כי "זה מה שהחברים שנהרגו היו רוצים" ■ בראיון ראשון מאז הפיגוע, משחזרים החיילים את הפיצוץ שתפס את כולם בהפתעה, את הפעם הראשונה בה ראו חבר מת לנגד עיניהם, את הרגע הנורא בו שמעו, בחדשות בטלוויזיה, שגם שני הפצועים מתו מפצעיהם ■ רגע לפני מסקנות החקירה והטחת האשמות, חיילי גולני מספרים את האמת שלהם

יואב לימור

"נאסוף את כל השברים, ועם כל הכאב והצער נע־לה ללבנון ונעמוד במה שאנחנו צריכים. זה גם מה שהחברים שלנו שנהרגו היו רוצים שנעשה" – אמר שלשום אחד מלוחמי פלוגת הקשר של גולני, שאיבדה השבוע שלושה חיילים בפיצוץ מטען החבלה סמוך למוצב בדרום לבנון.

בראיון למעריב, שהתקיים ביום רביעי בלילה בבסיס גולני בצפון, מספרים חיילי הפלחי"ק (פלוגת חיל־קשר) לראשונה, את הפרטים המלאים על התקרית במוצב תל קבעה, בה נהרגו ביום שני ממטען חבלה סמל יוסי בן־מוחה ז"ל, סמל רז פרומוביץ' ז"ל וסמל נתום אלה ז"ל.

השיחה לא היתה קלה. עבור רובם זהו מפגש ראשון עם המוות והשכול, והחלם והכאב ניכרו גם במהלך הראיון, כאשר אחדים מהם מוחים דמעה ומדברים בקול שבור על החברים שנהרגו. ולמרות זאת, הם דיברו בגילוי־לב מדהים, והסכימו לספר גם פר־טים מביכים, שאחדים היו מעדיפים לשמור לעצמם. לצד זה, ביקרו הלוחמים בחריפות את התקשורת, וטענו כי פרטים לא מדוייקים על התקרית שפורסמו, פגעו ללא צורך בהם, ובעיקר במשפחות השכולות. זוהי גם הסיבה העיקרית שהביאה אותם לד־בר: הרצון "לספר את האמת המלאה על מה שקרה שם, מפיו של מי שבאמת היה שם".

שמונה חיילים איבדה פלחי"ק גולני בשלוש השנים האחרונות ועד ליום שני השבוע: שניים בתקרית סמוך למוצב ריחן ב־95' ושי־שה באסון המסוקים ב־97'. למעט הקצינים בפלוגה, אף־אחד מבין החיילים לא הכיר את ההרוגים הקודמים, ולכן גם הצליחו להימנע רוב הזמן ממחשבות על האפשרות שהמוות יכה שוב בפלוגה.

"לא ריבדנו על המוות", אומר אריק קלוש, לוחם. "כולם ער־לים לקו ורוצים להיתקל, ואתה מנסה לחשוב רק על הטוב". חב־רו, רומן אשכנזי, בוטה אף יותר: "אף־אחד לא חושב על זה. אמרנו תמיד שאנחנו רוצים לחזור מלבנון עם איקסים על הנשק (סימן למחבלים הרוגים – י.ל) ולא עם ארונות".

■

בלי המחשבות האלה – "רק ההורים ראגו, אנחנו לא" – עלה הפלחי"ק ביום שלישי שעבר למוצב תל קבעה בדרום לבנון. עם מפקד הצוות, אבי עייש, עלו לוחמים, שאחד מהם הוחזר לארץ בגלל כאב שיניים. "את הימים הראשונים הקדשנו לליטוש הגיר־רה", אומר אבי. "התחלנו בהתארגנות, קיימנו תרגילות במוצב, למדנו להכיר את השטח".

בקיצור, שום דבר מסובך מדי. מפקד הפלוגה, רס"ן אייל בן־גל, אומר כי זהו נהלל פעילות שינרתי לכוח שתופס מוצב בלב־נון. "בהתחלה לומדים את המשימה, מתרגלים להחזיק את המד־צב בצורה הטובה ביותר, ואחר־כך ממשיכים הלאה לדברים היותר מסובכים, כמו מארבים ומבצעים. כבר התחלנו להכין את זה, אבל קודם רצינו לעמוד בדברים הכי אלמנטריים".

אחר הדברים האלה היה ביצוע מטווח, "ניסוי כלים" נעגה הצה"לית. הרבה דובר השבוע על־כך שהכוח הגיע לתל קבעה מבלי שביצע מטווח, והנושא מרתיח את החיילים. הם מספרים כי רק חייל אחד, יוני בן־יוסף, לא טיוח את נשקו קודם שנכנס ללבנון, משום שהגיע הישר מקורס מ"כים. היתר, מתברר, ביצ־עו אימון בקיץ לקראת התעסוקה, שכלל גם שבוע מרוכז של אי־מוני קליעה. הפירסום השגוי גובע, לדעתם, מכך שבן־יוסף נשאל לנושא על־ידי הרימטכ"ל בנוכחות עיתונאים, שסברו כי תשובתו נכונה לגבי כולם. בכל מקרה, הם מסכימים, אסור שגם

(המשך בעמוד 20)

שיר שנכתב ע"י נחום אלה וחברו בזמן שהותו במוצב הבופור.
בשיר זה מראה נחום כמה הוא אהב את החיים היפים.

הקיץ האחרון

שיר זה נכתב על-ידי נחום אלה ורועי נפשי
בעמדת שמירה במוצב ה"בופור" (יולי, 1998)

זה הקו האחרון שלי אתכם
כי באימון הראשון אני אעלם
אני רוצה להיות ספר בקריה
או סתם להיות טבח בסטקייה

אז תזכרו שהבטחתם לא לבכות
כי נמאס לי מקרבי והבנות קוראות
תעצמו את העיניים בליל גשם ראשון
ותחשבו עלי....

אני רוצה לקום בעשר לים
להכיר בנות במיני ובגד-ים
נמאס לי כבר מהשכמות משונות
תיזוזים וזמנים ובסוף צעקות

אז תזכרו שהבטחתם לא לבכות
כי נמאס לי מקרבי והבנות קוראות
תעצמו את העיניים בליל גשם ראשון
ותחשבו עלי....

מכתבים לזכרו...

נחום בני, חברי ,

לא חלפו ימים רבים מאז שבאתי לבית - הספר , לאסיפת ההורים ולמפגשים אחרים , והנה, אנחנו באים בגללך לאסיפת חברים . בית-הספר שלך , נחום, היה לא רק לימודים . הוא היה בעיקר חברים , שהם גם ילדים וגם מורים .

אתה נחומי , היית מקור הכוח שלי באהבה הנהדרת שהענקת לי , לאימך , לאחיך , למשפחתך ולכל חבריך .

הצחוק השובב שלך נחומי , סחף אותנו לשמחה והנאה , תמשיך לצחוק ,אנחנו שומעים .
הנחישות והספונטניות שלך לארגן עוד בילוי , עוד טיול ועוד ביקור אצל חברים ואצל בני משפחה לא נתן לאף אחד מהסובבים אותך להישאר אדיש לקסמך ולעשות אחרת .
את הקווים לדמותך הנערצת , נחום , יצרת באופייך החזק , הנחוש והאוהב , מתוך מסירות , הקשבה , תמיכה , חיזוק ודאגה .
כל זאת ,נחום , אנו מקבלים בדרך רישומיהם ואמירותיהם של הסובבים אותך , בכל המעגלים מילדותך ועד עכשיו .

בן יקר שלי , רציתי ללכת לגולני, להרגיש שאתה לוקח חלק באחריות שמוטלת על הצבא . בחרת להיות חובש קרבי בגולני , ואמרת לי :
"אבא , בקורס חובשים כתבתי במחברות יותר מאשר בכל תקופת הלימודים ".

אהבת, בני, את היותך גולנצ'יק , כי להיות חייל גולני פירושו להיות חייל אמיתי !

כשמפקדיך החליטו לשלוח אותך למלא תפקיד של חובש בבופור , תפקידך שהצריך הפרדה מחבריך למחלקה , אחר מחשבה קצרה ענית :

"אם זה מה שצריך לעשות ,
זה מה שאני אעשה "

בהיותך בבופור מילאת תפקידים ומשימות אשר אודותם שמענו בדיעבד מחבריך , ואף כתבת מילים ללחן של השיר "הקיץ האחרון".

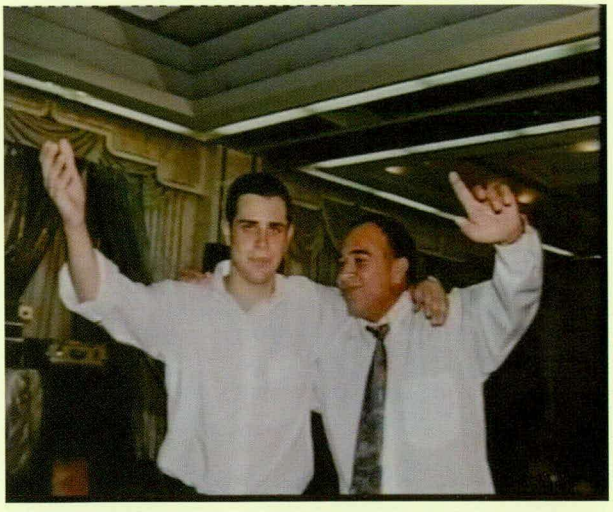

נחום ,אשא את זכרך בליבי לנצח עם געגועים רבים .

אני אוהב אותך ,בני .

משה אלה.

נחום,

בשבוע שבו איבדנו אותך התפרסמה תמונתך בעיתון ,
מחייך חיוך רחב ושובה לב .
אמרנו שאתה נראה כמו זמר חתונות , יפה תואר , שמח
ומלא חיים .
כואב לזכור אותך רק כאדם שעבר מן העולם , כי אתה חי
בתוכנו , הווייתנו הצוותית והאישית . אנחנו עדיין
זוכרים אותך חי , צוחק ותוסס , שר שירים מזרחיים
ולוקח הכול בקלות . אבל בעצם לא לגמרי , כי כשנדרש
מישהו שיקריב, שיהיה אחראי וינהיג - פעמים רבות
היית אתה העומד בראש ולוקח קדימה .
רצינו לספר בקווי מתאר ראשוניים על אישיותך , על
חיוניותך ותרומתך לנו כצוות , ולכל פרט .
אך , אחינו היקר , קצרה היריעה מספר , ורק אנו ,
שהיינו איתך , יודעים לעצמנו סוד אישיותך הנפלאה ,
החכמה , ואת מה שהקרינה לנו .

בליבנו לעד !

חבריך לצוות.

טקס לזכרו של נחום-דברים מפי בני המשפחה

שבעה שבועות וחצי חלפו מיום בשורת האיוב הנוראה , הקשה מכל מכה שיכולנו לדמיין .
הזמן שחולף רק מכביד על ההרגשה , הגעגועים מכאיבים , ולשגרה החדשה , הדוממת והלא מוכרת הדו קשה להתרגל .קשה לשאת את השקט ואת החלל שנפער . חלל שממילא נחום בצחוקו, בחיוכו היפה ובנוכחותו הדומיננטית ומלאת רוח החיים שאהבנו כל כך .

נחום היה תינוק תכול עיניים , יפהפה וילד שובב שגדל במצפה רמון . כמנהיג קטן אירגן חברות ומחנות , אהב להשתולל ולהצחיק במעשי קונדס שגררו צחוק מתגלגל. המרחק מהדרום לא השפיע על ביקוריו התכופים במושב זכריה ובירושלים ועל אהבתו הגדולה למשפחה .
בגיל שמונה עבר נחום עם משפחתו לירושלים , ויחד עם בני דודיו הצטרף לבית -הספר "לוריא" , שם הוא הכיר רבים מחבריו הטובים שליוו אותו בהמשך הדרך. בשנות לימודיו בתיכון הפך נחום לעלם יפה תואר וכבש לבבות רבים כאן , בבית -הספר "דנמרק, שבו סיים את לימודיו.

נחום בעל האופי המנהיגותי בלט בכל מקום ואירוע כמארגן , כיוזם וכמבצע .הוא הקרין אכפתיות והתחשבות , גילה עניין, דאגה ואהבה כלפי הסובבים אותו .
הוא היה מלא שמחת חיים , ובתור שכזה הוא דאג שדו תשרור אצל כולם .הוא פנה אל ההנאות של החיים , הוא אהב את הטבע, את השטח , מיהר "לעשות שטויות", "ללכת מכות", וגם להיות רציני ולשמש דוגמה כבכור לאחיו הקטנים .

חדור מוטיבציה והתלהבות התגייס נחום לחטיבת גולני ושירת כחובש קרבי בפלוגת הקשר עד ליום מותו ,יום הבשורה המרה ששינתה את חיי המשפחה .
קשה מכל היא המחשבה על העתיד שנחום כה ציפה לו :יום השחרור, הטיולים, החברים ,חוויות רבות כל כך שלא הספיק לחוות ואתגרים שבהם עומד בהצלחה .

תלמידים יקרים, חיילים לעתיד, במותו נחום ציווה לכם שמחת חיים .נצלו כל רגע ושמרו על עצמכם .

בני משפחת ברינדר ואלה

נחום

"אם זה מה שצריך לעשות זה מה שאני אעשה"

המשפט הזה עומד מול עיניי בכל פעם שאני חושב על נחום.
הצוות של נחום עמד לפני קורס בבה"ד 7,
השלב היותר מהנה במסלול.

ואילו הצוות הבוגר יותר היה לפני עלייה לקו.
בצוות הבוגר לא היה חובש ונוצר צורך בחובש לקראת העלייה לקו.
לאחר התייעצויות בתוך הסגל וקבלת חוות דעת ממפקדיו הוחלט
שנחום בשל למשימה הזאת.
על אף הכאב בהתנתקות מהצוות ועל אף הזמן הקצר לפני המשימה
שהוטלה עליו אמר:
"אם זה מה שצריך לעשות זה מה שאני אעשה"

נחום הוא זה שעושה את הצבא שלנו כה מיוחד.

המסירות, ההקרבה, האחריות והבגרות שגילית
ואתה רק בן 19.
שאבתי כוח ממך.
מודל לחיקוי אתה לכל חייל.
מודל לחיקוי היית בשבילי.

הייתי גאה להיות הסמ"פ שלך
תומר ממן

בכל יום זיכרון כאשר אני מסתובבת בין קברי החיילים הנופלים, אני מרגישה את הכאב שאוחז בכולם ומאחד אותנו תחת הכרת הטובה לאותם חיילים אמיצים שמסרו נפשם למען העם והארץ ומשפחות כואבות אשר החוסר אינו מתמלא ומגליד במשך השנים.

מתחילת הפרויקט, משפחת אלה- משפחתו של נחום ז"ל, קיבלו אותנו בצורה חמה ופתוחה, וממש מהרגע הראשון שיתפו והכניסו אותנו לעולמן האישי.

זכינו ללמוד מי היה נחום, איזה בחור מיוחד הוא היה, מה אהב לעשות, ואיך תמיד, אפילו במצבים קשים- היה מוכן להקריב מעצמו בשביל חבריו ולמען הכלל. וכך התוודענו לסיפור חייו של נחום.

לאחר ההיכרות והלמידה, הצטערנו על כך שנקטף מאתנו בחור כל כך מיוחד.

הרגשתי שרק כשהכנו את חוברת ההנצחה לזכרו של נחום, הבנתי מהו מהות הפרויקט והתרגשתי עד דמעות. הצלחתי להרגיש ולו במעט את הכאב והחוסר היום יומי שלכם, את ההתמודדות הלא פשוטה ואת הזכות שנפלה בחלקכם להיות הורים לבן שכזה.

חשוב לי שהמשפחות השכולות יידעו שיקיריהם מוערכים. ועלינו ללמוד על דמויות המופת המיוחדות אשר מסרו נפשם על קידוש העם והארץ.

זיכרונכם הוא עתידנו.

דליה אמו, הייתה יד ימיננו לאורך כל הפרויקט ועל כך אני רוצה להודות לה.

אני מודה למשפחת אלה על הפתיחות והרצון לעבור איתנו תהליך מיוחד שכזה.

מקווה שגם בכם עורר הפרויקט גאווה לאומית ומשפחתית.

שוב, תודה רבה שנתתם לנו להיות חלק.

שוהם רוזיליו.

בעקבות פרוייקט ההנצחה הרגשתי שהתחברתי לנחום אלה. כל החלקים של הפאזל התחברו בעקבות התהליך, והרגשתי את הקשר החזק שנוצר בין נחום לבין הרצון לשמור על מדינתנו ועל אזרחיה בכל מחיר.

הוצג לי צד אחר של הצבא אשר אותו לא הכרתי ונהניתי לראות את הצד הרך יותר של הצבא שלנו .

בתחילת התהליך, חששתי מפני שלא ידעתי כיצד לגשת אל המשפחה ומה מותר להגיד ומה לא, אך ככל שהכרנו יותר את המשפחה של נחום, הם נתנו לנו הרגשה חמה ושמחו לשתף אותנו ולכן הרגשתי שעשיתי דבר משמעותי בדרך ההנצחה שלו ושיש זיכרון מהדמות הנפלאה שהכרתי.

בעקבות הפרוייקט אני מקווה שתהיה יותר מודעות לחיילים אשר נפלו, ושהתודעה תלך ותוגבר בעקבות זאת, כדי שיותר ויותר אנשים יתחברו אל החיילים שיום יום מגנים על מדינתנו.

אני שמחה שהייתה לי את הזכות לקחת חלק בפרוייקט כל כך חשוב.

הדס אברהם.

קודם כל - אני מאוד נהניתי לעשות את האלבום הנצחה לזכר נחום אלה ואני שמחה שזו הייתה הבחירה שלי להתנדבות . בהתחלה, די נלחצתי ופחדתי מהסיטואציה, אבל אני מוכרחה לציין שזה לימד אותי להסתכל על דברים אחרת, בפרופורציות...

אני שמחה שהייתה לי את הזכות לדעת מי היה נחום אלה.

אני חושבת שזה הדבר הכי חשוב שאנחנו, כצעירים, יכולים לעשות למען חיילים שנפלו בזמן ששמרו עלינו ותרמו 3 שנים מהחיים שלהם כדי לשמור עלינו וכדי שנוכל לחיות את חיינו כמו שצריך.

אני חושבת שזוהי זכות ענקית שאלוהים נתן לי לעשות את האלבום ההנצחה לזכר נחום אלה עם חברותיי לשכבה, כי תמכנו אחת בשנייה כשהיה קשה.

אני למדתי להכיר את עצמי ולדעת שגם אם אני נתקלת בנושא קשה וכואב אני יכולה לתת את כל כולי ואת מירב המאמצים שלי כדי שהתוצאה תהיה הכי טובה שאפשר.

אני מאד מקווה שההתנדבות שלנו נתנה תמיכה וחיזקה את משפחתו של נחום אלה כי הם באמת צריכים להתגאות בו ,לפי מה ששמענו עליו הוא היה אדם באמת מדהים !

תודה רבה לדליה ומשפחתה שפתחו בפנינו את הדלת ואפשרו לנו להיכנס לעולמם האישי.

שיר כהן.

בהתחלה, נורא פחדתי לעשות את הפרויקט בגלל שזה לא עוד סתם מחויבות אישית, זו מחויבות שונה, מיוחדת.

לפני שנפגשנו עם המשפחה, כל הזמן אמרתי לעצמי מה יהיה שם, על מה אני אדבר איתה, איך אני אשאל אותה שאלות בלי לפגוע או להכאיב חלילה.

כשהייתי בדרך למשפחה של נחום, הייתי נורא בלחץ, וכשהגענו לבית משפחת אלה- הלחץ עוד יותר גבר..

אך כשהתחלנו לדבר עם דליה, אמא של נחום, ואחותו- נעמה, הם סיפרו לנו מי היה נחום, מה הוא אהב, איך הם הרגישו מאותו הרגע כשקרה האסון..

כשהבנתי שהן יותר פתוחות עם הנושא, אז גם אני נפתחתי, ושאלתי שאלות..

במהלך העבודה על הפרויקט ראיתי וגיליתי יותר ויותר מי היה נחום, מה היו תכונותיו, ומה הייתה האישיות שלו.

למרות שלא הכרתי אותו, אני יודעת שאין עוד בחור כמוהו.

בחור עם תכונות אציליות, עם שמחת חיים וטוב לב שעדיין לא פגשתי.

למרות שהפרויקט היה קשה והרבה פעמים כואב, אני לא מתחרטת על אף רגע שבחרתי בפרויקט הזה, ואפילו שמחה כי בזכות זה הכרתי את נחום אלה, גם אם זה לא היה פנים מול פנים.

לינוי חקשור.